

füg fugue
Başak Bugay

16.12.2021 – 12.02.2022

Zilberman | Istanbul

İçindekiler | Contents

- 10 Tuzağa Düşmeyi Reddetmenin Bir Yolu Olarak Gezip Dolaşmak
Salman Akhtar, DR
- 12 Wandering as a Refusal to be Trapped
Salman Akhtar, MD
- 26 füğ'ün izdüşümleri
Naz Kocadere ve Başak Bugay
- 34 Footprints of "fugue"
Naz Kocadere and Başak Bugay
- 48 füğ
Ahmet Sami Özbudak
- 52 fugue
Ahmet Sami Özbudak
- 90 CV Başak Bugay

A white plaster mold, possibly for a face or a specific facial feature, resting on a green cutting mat.

A collection of brushes and painting tools. Some are in a white bucket, and others are in a clear glass jar. A yellow measuring tape is also visible among the brushes.

A package of Uni Baby baby wipes, partially open, located in the upper right corner of the workspace.

A piece of white paper with handwritten notes and a small diagram, possibly a sketch or a list of materials.

A green cutting mat with a grid pattern, featuring the 'SDI' logo and '60x45CM A2' text. Various art supplies like a utility knife, a rock, and a small circular object are scattered on it.

A round, shallow dish containing several tubes of paint, including a tube of Gouache and a tube of Pebeco paint.

A large, organized collection of paint tubes standing upright. Brands visible include Pebeco, Akademie of Color, and Schmincke. The tubes are arranged in a somewhat neat row, showing various colors and brands.

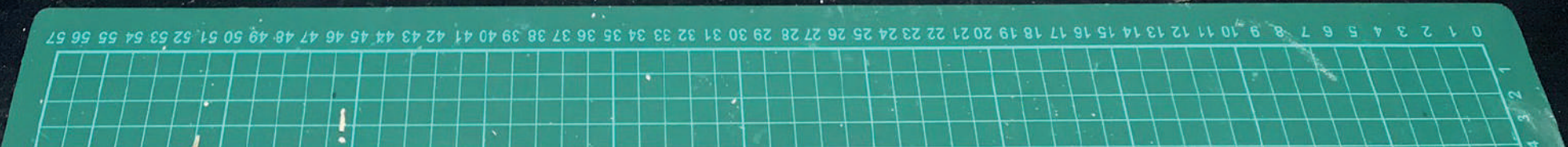
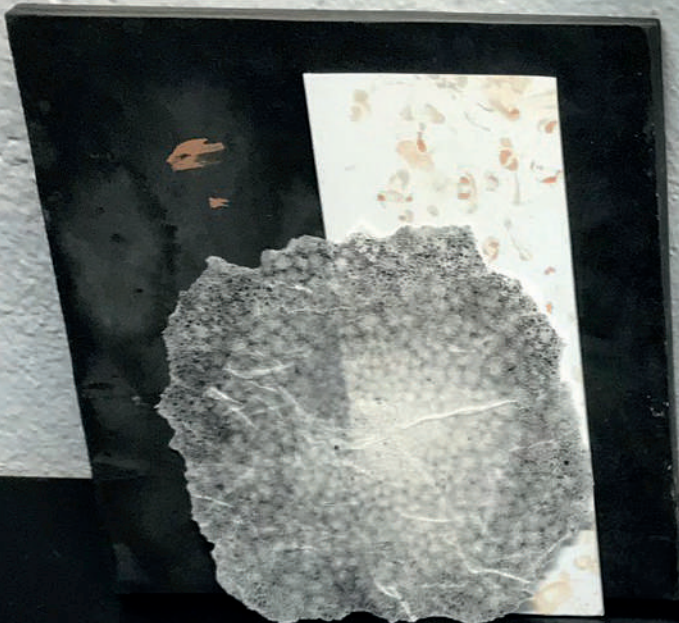
A finished terracotta mask with a serene expression and closed eyes, showing some cracking on its surface.

A shallow, reddish-brown ceramic bowl or dish, possibly used for water or paint.

Tuzağa Düşmeyi Reddetmenin Bir Yolu Olarak Gezip Dolaşmak

Salman Akhtar, DR

Hareket bizi etkiler. Yürümek, koşmak, öne eğilmek, geri adım atmak, zıplamak, dans etmek ya da okyanus kıyısındaki bir caddede aylıklık etmek içimizdeki her türlü duyguyu harekete geçirir; hatta, işin gerçeği, bu eylemleri tetikleyen, duygulardır. A alışveriş merkezinde bitik haldeki anne babasından belki paytak adımlarla fakat neşe içinde kaçan üç yaşındaki bir çocuk, varını yoğunu çocukluğundaki tırmanma hayalini gerçekleştirmeye adanmış bir dağcı veya prestijli bir okuldan diploma almak için yurtdışına gitmeye hazırlanan bir üniversite öğrencisi bu diyalektiğin çok daha dramatik örneklerini teşkil eder. Açıkça söyleyeyim: Mesafe çekicidir, seyahat heyecandır ve hareket cesareti gururu artırır.

Ne var ki seyahat tutkumuz dış gerçekliğe yönelik bu gibi ‘rasyonel’ girişimlerden ibaret değil. Bizi bir kargaşa labirentine götüren, hiçbir yere vurdurmayan ya da yabancı ve gizemli mekânlarda biçare kılan yolculuklar vardır. Yetmezmiş gibi, bu tür kaçamakların çoğunun kafaya koymadan yapılmış olması daha fazla açmaza sürüklüyor. Ortalıkta bu şekilde büyülenmiş gibi gezmenin tam örneği uyurgezerliktir. Sanılanın aksine, buna her zaman rüya görme eşlik etmez ve bu durum beyindeki uyku ile uyanıklık yolları arasındaki rastgele bağlantının kesilmesinden kaynaklanabilir.

Üstelik kasıtlı hareket ile uyurgezerlik arasında uzanan alan daha da büyüleyicidir. Burası, başıboş dolanan yetimlerin, firar eden suçla bulaşmış ergenlerin, yük trenlerinde kaçak seyahat eden gizli bir hoşnutsuzluk içindeki serserilerin ve ‘beden dışı’ inzivaya çekilen cinsel istismara uğramışların diyarıdır. Yaratıcılığın cüretkâr uğrakları da dahil olmak üzere, bu tür birçok ‘seyahat’ hafiften bozulmuş bilinç durumlarında vuku bulur.

‘Füg’ terimi bu gibi birçok hastalığa verilen ortak addır. Bellek yitiminin eşlik ettiği, sersemlemiş gibi gezinmek olarak tanımlanan füg, psikomotor epilepsiden kaynaklandığında ‘düzensiz’, altta yatan psikolojik çatışmalardan kaynaklandığında ise ‘düzenli’ olma eğilimindedir. İkinci durumda, kaçış işlevi gösterebildiği gibi, yepyeni kavrayış, içgörü ve bilgelik dehlizleri açma potansiyeli de taşır. W.H. Auden’in belirttiği gibi, yaratıcılık cüretten doğar; geleneklerden, kadim özdeyişlerden, eskiden kalma teşbihlerden ve yerleşik ifade biçimlerinden uzaklaşma cüretinden. Bu şekilde kavramsallaştırıldığında füg avam ya da acılı gerçeklikten uzaklaşmamızı sağlayarak bize macera ve yaratıcı özgürlük armağan eder.

Gelelim Başak Bugay’a. Kağıt üzerine mürekkep desenler ve karışık tekniklerle üretilmiş heykeller yapan çarpıcı çağdaş sanatçı Başak bize kaçışın, geri çekilmenin, sığınmak aramanın özünü yakalayan, sözlerimi belki çelişkili bulacaksınız ama, bir yandan da boyun eğmeye ve razı gelmeye kararlı bir şekilde meydan okuyan dokunaklı ve iç parçalayıcı sanat işlerinden oluşan bir koleksiyon sunuyor. Zonklayan dış yüzeyin hemen altında mağduriyetin, çaresizliğin ve bağlantısızlığın ıstırabı hissedilir. Leonard Shengold’un ‘ruh cinayeti’ dediği şey, Başak’ın capcanlı temsillerinde adeta hayat bulmuş; ancak yenik düşmeyi, ölmeyi ve hafıza ve sohbet güncelerinde dağılıp gitmeyi kuvvetle reddederek... İşte bu, en güzelinden estetik bir çabadır ve Georges Braques’in “Sanat yüzünü ışığa dönen bir yaradır” sözüne ışıltılı bir örnektir. Bravo!

>> **Salman Akhtar**, DR (Tıp doktoru), Amerika Birleşik Devletleri merkezli uluslararası üne sahip bir psikanalisttir. Hindistan’ın ünlü şair ve yazarlarından oluşan bir aileden gelir. On beş şiir koleksiyon derlemesinin yazarıdır. Bunlardan sekizi *The Hidden Knot* (1985), *Conditions* (1993) *Turned to Light* (1998), *After Landing* (2014), *Blood and Ink* (2016), *Freshness of the Child* (2018), *Symptoms of Belonging* (2019), *This is What Happened* (2021), ve *Keys and Caveats* (2022) İngilizce dilindeki şiirlerini içerirken ve diğer altısı anadili Urduca’da yayınlanmıştır. Dr. Akhtar aynı zamanda doksan kitapta yazarlık ve/veya editörlük yapmış olup psikanalitik literatüre üretken katkıda bulundu. Psikanaliz alanına seçkin katkılarında dolayı 2012’de prestijli Sigourney Ödülü’nü aldı 1990’lı yılların ortalarında, Dr. Akhtar Harvard Tıp Okulu’nda Psikiyatride Misafir Öğretim Üyesi olarak görev yaptı. Halen Philadelphia’daki Jettison Medical College’da Psikiyatri Profesörü ve Philadelphia Psikanaliz Merkezi’nde Eğitim ve Süpervizör Analist rütbesine sahiptir. Philadelphia’daki Inter-Act Theatre Company’nin gerçekleştirdiği tiyatro etkinliklerinin analizini üstlenen akademisyendir.

Wandering as a Refusal to be Trapped

Salman Akhtar, MD

Movement affects us. Walking, running, leaning forward, stepping back, jumping, dancing, or leisurely sauntering on an oceanside boulevard stir up all sorts of emotions in us and, frankly, these activities are themselves propelled by emotions. Far more dramatic illustrations of this dialectic are constituted by a three year old child running gleefully, if unstably, away from his or her aghast parents in a shopping mall, a mountain climber giving it his all to realize a childhood dream of ascent, and a college student excitedly preparing to go abroad for earning a prestigious degree. Let me put it bluntly: distance is alluring, travel excites, and locomotor prowess enhances pride.

Such 'rational' forays into external reality do not exhaust our wanderlust, however. There are journeys that lead us into a labyrinth of confusion, take us nowhere, or drop us bereft at unfamiliar and mysterious locales. As if this was not enough, further conundrum is caused by the fact many such escapades are unintended. Sleepwalking is a prime example of such mesmerized, if nuanced, ambulation. Contrary to folklore, it is not always accompanied by dreaming and can result from a random de-linkage of sleep and wakefulness pathways in the brain.

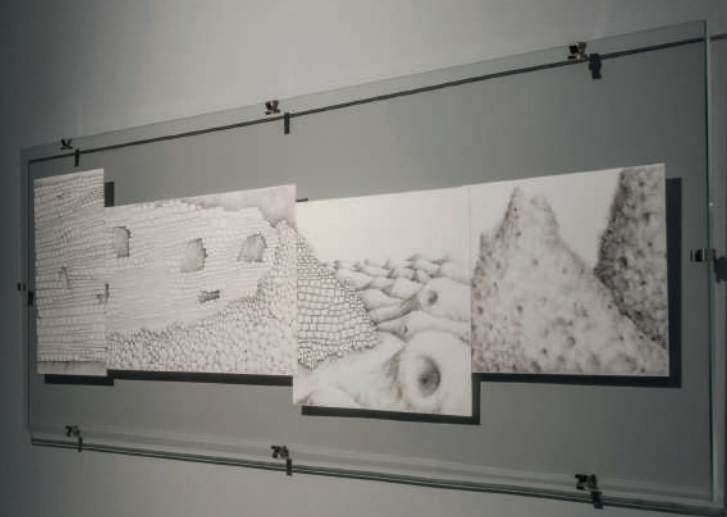
Even more fascinating is the terrain that lies between purposive locomotion and somnambulism. This is realm of the aimless wandering of orphans, the absconding of delinquent adolescents, the furtive restlessness of freight train-hopping hoboes, and the 'out-of-body' retreats of the sexually abused. Many such 'travels', including the audacious sojourns of creativity, occur in slightly altered states of consciousness.

The term 'fugue' applies collectively to many such maladies. Defined as wandering in a daze followed by amnesia, a fugue tends to be 'disorderly' when caused by psychomotor epilepsy and 'orderly' when caused by underlying psychological conflicts. The latter might act as evasions but also carry the potential of opening new vistas of knowledge, insight, and wisdom. Creativity, as W.H. Auden said, is born out of audacity, the audacity to walk away---from customs, old adages, handed down similes, and established forms of expression. Conceptualized this way, fugue, by detracting us from plebian or painful reality, offers us the gift of adventure and creative freedom.

Enter Basak Bugay. A stunning contemporary artist whose forms of expression include ink drawings and mixed media sculptures, Basak offers us a poignant and soul-wrenching collection of pieces that capture, if you forgive the paradox, the essence of escape, of retreat, of haven-seeking while resolutely defying submission and subservience. Palpable right under the throbbing exterior is the anguish of victimization, helplessness, and disconnection. What Leonard Shengold had called 'soul murder' has found a new life in Basak's graphic representations but with a robust refusal to succumb, die, and dissipate in the annals of memory and conversation. This is aesthetic endeavor at its best and a shining example of Georges Braques's statement that "art is a wound turned to light". Bravo!

>> **Salman Akhtar, MD** (Medical Doctor) is an internationally renowned psychoanalyst based in the United States. He comes from a family of renowned poets and writers of India. He is the author of fifteen collections of poems. Eight of these *The Hidden Knot* (1985), *Conditions* (1993) *Turned to Light* (1998), *After Landing* (2014), *Blood and Ink* (2016), *Freshness of the Child* (2018), *Symptoms of Belonging* (2019), *This is What Happened* (2021), and *Keys and Caveats* (2022) contain his poems in the English language and the other six are in his native Urdu. Dr. Akhtar is also a prolific contributor to psychoanalytic literature, having authored or edited ninety books. For his distinguished contributions to psychoanalysis, he received the prestigious Sigourney Award in 2012. During the mid-1990's, Dr. Akhtar served as a Visiting Lecturer in Psychiatry at the Harvard Medical School. Currently, he holds the rank of Professor of Psychiatry at Jettison Medical College in Philadelphia, and Training and Supervising Analyst at the Psychoanalytic Center of Philadelphia. He is a Scholar-in-Residence at the Inter-Act Theater Company in Philadelphia.

“füğ”ün izdüşümleri

Naz Kocadere
Başak Bugay

Başak Bugay'ın işleriyle buluşmak kırılğanlığın (ironik ama özel) bir güç olabileceğine dair bir kanıtla karşılaşmaya benziyor. Gizli ve mahrem bir alana girmişçesine tedirgin ve çekingen ilerliyorsunuz. İçe dönüşe bir davet sunan bu yolculuk aynı zamanda bir yüzleşmeyi teşvik ediyor. Başak Bugay Zilberman'daki *Füg* sergisinde ziyaretçiye psikolojik bir keşif deneyimi vaadediyor. Sergide yer alan karışık teknik heykeller ve mürekkep desenler, gerçek sanılan rüyalar gibi arafta, kendi iç dünyalarında asılı kalmış figürleri sahneliyor. Sanatçı heykellerinde ahşap, ip, seramiğin yanı sıra, örtünme, korunma ve mahremiyeti çağrıştıran kumaş ve tarihsel olarak arkeolojik figürinleri andıran terakota kullanıyor. Heykellere, peyzaj görüntülerinden esinlenerek soyutlamacı bir üslupla ürettiği mürekkep desenler eşlik ediyor. Çok katmanlı bu üretimlerin merkezinde, toplumda hatırı sayılır bir değişim gözlemek için öncelikle bireyin kendi iç dünyasına yönelmesi dileğini hissetmek mümkün.

Bu noktada Dans Tiyatrosu akımının öncüsü Pina Bausch'un "Dans et, yoksa kaybederiz..." çağrısındaki gibi kendiliğimizi, doğamızı, doğamızın taşıdığı güce yeniden bağlanmayı, yani aslında olduğumuz kişiyle bağ kurabilmeyi hatırlatmayı anlamlı buluyorum. Psikoloji, tiyatro, arkeoloji gibi birçok disiplinle bağ kuran Başak'ın yaratımı vesilesiyle kataloğa kıymetli katkısını sunan Dr. Salman Akhtar'a vurucu metni için şükranlarımızı sunmak, Sami Özbudak'a içten incelemesi için teşekkür etmek isterim.

Gökyüzünün altında, yeryüzünün üstünde kendimiz olabilmek için, kendini bilme gücüyle donanmak dileğiyle...

Naz Kocadere: Füg sergisinin hazırlığında özellikle arkeoloji ve sosyoloji alanlarındaki okumalardan faydalandın. Bununla birlikte sanat üretiminde beslendiğin temel disiplin psikoloji. "Görsel Sanatlarda Mahremiyet" olgusunu incelediğin Sanatta Yeterlik tezinden bir alıntı paylaşmak isterim:

"İnsan varoluşundan beri 'ilişki' aramış ve 'iletişim kurmak ya da kurmak' çelişkisinden kendine yaratıcı yollar bulmuştur. Sanat üretimi de bu yollardan biridir; Özne her zaman ötekiyle var olur fakat öteki aynı zamanda özneye zarar verme gücüne sahiptir.

"Bir ilişki nesnesi üretmek için saklanmak, kapanmak, kendine ait bir dünyada kalmak belki bu yüzden kaçınılmazdır. Görsel sanatçıların üretme aşamasında korunaklı bir fiziksel ve psikolojik alana ihtiyaç duymaları az rastlanır bir durum değildir.

"Mahremiyette boyut bulmuş sanat yapıtı, gerçek kendiliğın izlerini taşır fakat hem gizlidir hem de ötekiyle ilişki kurmayı başarır. Her ilişki gibi, sanat yapıtı da mahremiyetlerin buluşmasıdır. Taraflar birbirlerini ara deneyim bölgesinde bir nesneyle yada durum aracılığıyla bulurlar. Her ikisi için de ötekinin varsayımı, deneyimi ortak kılar."

Sanatsal pratiğinin temellerine değinen ve tezinin sonuç kısmında yer alan bu notlara takiben, psikolojiye olan ilginin gelişiminden biraz bahseder misin?

Başak Bugay: Tabii kişisel yaşantılarla ilgili bir şey öncelikle. İnsan sürekli değişiyor, hayat deneyimleri belirli yollara sapmaya neden oluyor. Aslında hayatta kalmaya çözümleri bulmak için. Ben de hayatta kalmaya çalıştım ve bunu biraz psikolojiye sarılarak yaptım. Önce çevremi anlamlandırmak istedim; kişilik bozuklukları, ruhsal hastalıklar ve nihayetinde insanı insan yapan her şeyle ilgili büyük bir iştahla ne, neden, nasıl soruları peş peşe geldi. Kendim de bu çevreye dahildim ve kişiliğimi ve eylemlerimi, dolayısıyla sanat üretimimi de irdelemeye başladım. Derken, aslında bunları cevaplamanın pek de önemi olmadığını, belki hiçbir zaman cevaplanamayacaklarını düşünerek öğrenmenin keyfini çıkarmaya başladım.

Sanat üretimi açısından ve kişi olarak yeni bir yola girmek iç içe gelişti. Psikoloji ve psikanaliz bana yepyeni bir perspektif kazandırdı. Psikanalitik düşünme sistemini benimsediğiniz zaman, artık her şeyi o süzgeçten geçirerek yorumluyorsunuz. Psikanaliz beyazın ve siyahın hiç olmadığı sonsuz griler alanı. Grileri kabullenmek çok zordur, insanın en zor katlandığı şeydir ambivalans. Belki bu yüzden katı yargılarımızın sarsılmamasını istiyoruz ve elimizden geldiğince bundan kaçınıyoruz.

Psikanaliz klinikten çıkan bir alan; durumları ortaya koymaktan çok bunların ontolojisini inceliyor. Bu anlamda vaka örnekleri hem ilham verici hem de sarsıcı olabiliyor. Mesela Harry Guntrip'in *Şizoid Görüngü, Nesne İlişkileri ve Kendilik* ki-

tabında anlattığı vaka örneklerinden biridir: Bir kadın endişelerini yatıştırmak için kendini sık sık evdeki sandığa kapatarak uyur ve bir gün havasızlıktan ölür. Aslında amacı ölmek değil, o sandıktan iyileşmiş olarak yeniden doğmaktır. Bu denli şiddetli bir geri çekilme ve mahremiyet ihtiyacı çok trajik tabii. Senin de bahsettiğin gibi, sanatsal üretimi belki endişe ve güvenlik kaynaklı bir geri çekilme olarak yorumlayabiliriz, diyorum. Orada yeniden doğan şey kişinin kendisi olmayabilir ama eserdir ve eser bu sayede ötekilerle ideal ilişkiyi kuracak bir araca dönüşür. Eğer izleyici de buna yanıt veriyorsa... İzleyicinin eser karşısındaki olası tepkileri söz konusu olduğunda belki de sanatçı bu yüzden çok kırılığandır, onları kişisel alır ve önemser. Aslında aynı tedirginlikleri izleyici de yaşıyor, eser karşısında bir nevi sınavdan geçiyormuş ve başarılı olması gerekiyormuş gibi. İki tarafta da yaralanma kaygısı var ama buluşma olduğunda alınan haz son derece tatmin edici.

Sanatsal üretim sürecinin başlangıcını tarif edecek bir nokta atışı yapmak imkansız. Bir kez başladı mı her şey iç içe geliyor; tıpkı dünyanın kimyası gibi. Bu nedenle bugünü geçmiş üzerinden anlamlandırmak bitmeyecek bir araştırma sahası açar. Arkeoloji ve evrim üzerine okumalarım da perspektifimi zenginleştiren yeni birer başlangıç imkanı sundu. Aslında hâlâ bu alanlar üzerinde psikolojik bir çıkarım yapmaya çalışıyorum. Zihnin evrimsel gelişimi, medeniyetlerin hangi sebeplerle ruhsal çeşitlilikleri veya bozuklukları geliştirdiği gibi... Günümüz dünyasındaki çoğu değer yargısının bu şekilde izini sürmek mümkün. Öte yandan hâlâ aynı ilkel kalıpları tekrarlıyor olmamız dehşet verici.

N.K.: Sergi, ismini Latince “uçmak” anlamına gelen “fuga”dan türemiş, psikolojideki “füg” teriminden alıyor. Esinlendiğin “dissosiyatif füg” olgusu, bir tür bellek kaybı olup bireyin benliğinden ayrılmasını ya da “uçup gitmesini” ima ediyor. Öte yandan, füg aynı zamanda bir müzik terimi. Müzikte iki ya da daha fazla ses için çok sesli (kontrpuantal) bir besteleme tekniği olarak geçiyor. Başlangıçta sunulan bir temanın eser boyunca farklı aralıklarla tekrarlanmasına işaret ediyor.

Buna mukabil, füg’ü müzikte ve gerçeklikte bir tür değişken hava akışı ya da salınım gibi düşünebilir miyiz? Sergi peyzajında oluşturduğun salınımlar, çukurlar ve yükseklikler, kurgulanan sahnelerden biraz bahsedelim isterim.

Podium Zilberman’a konuk olduğun bölümde, serginin tümünü tek bir hikâyeyi dile getiren bir eser gibi düşündüğünü söylemiştin. Buradan hareketle sergi ve sahne tasarımının yanı sıra tiyatro ile olan bağını detaylandırır mısın?

B.B.: Füg sözcüğü kafamda dolaşmaya başladığı zaman kendime bir füg listesi yaptım ve dinlemeye başladım. Niyetim müzikle bir bağ kurmak değildi ama müzikteki karşılığının neye denk geldiğini anlamak istedim. Senin de dediğin gibi bir tema üzerinde iniş çıkışlarla bir ritim oluşturmak... Bu iniş çıkıştan serginin ilk fikirlerini oluşturan çukura varmak da harika bir analogi. Evet, ilk fikir çukur-

lardı. Yüz yıl öncesine kadar bir şehri oluşturan yüzlerce evin yerinde artık sadece çukurların yer alması ve böyle bir alanda yaşadığım deneyim beni bu temaya itti. Uçmak diyoruz ya, bu evler de uçmuştu! Nasıl bir yok oluş, hala kavrayabilmiş değilim. Bütün bir gün boyunca, değişen ışık durumlarında o çukurlarda yol aldım, durdum, baktım. Yer yer anlamsız taş yığınları vardı ve bu da son derece dramatik bir etkiye sahipti. Başından beri sergiyi bir sahne olarak tasarlamayı düşündüm; bu yüzden o perspektifi, ışığın etkisini nasıl sağladım, çukurları doldurmalı mıyım, nasıl doldurmalıyım, gibi sorular etrafında döndüm. Bu anlamda sürekli zemine baktım ve grup halinde kurguladığım işleri kaide üstünde sergilemedim.

Tiyatro ve genel olarak performans sanatları ve sahne beni çok imrendiren etkilere ve imkânlara sahip. Klasik kapalı kutudan çıkan ve alternatif alanlara yayılan, yeni medyanın ustaca kullanıldığı, dilden çok beden ve sesin hakim olduğu gösteriler beni daha da büyütüyor. İzleyiciye çok yakın ve bizim alanımıza kıyasla sosyal çeşitliliği çok daha fazla olan bir alan. Bu anlamda daha demokratik bir etkileşimi var. Bir izleyici olarak o gösterilerle kurduğum ilişkiyi ben de kendi işlemlerimle başkalarına kurdurabilmek istiyorum. Bu sergiyle sınırlarını biraz başara bildim; izleyiciyi bir performans alanına soktum. Bu deneyimin nasıl olacağı ise içeridekine kalıyor.

N.K.: Sergi kurulum süreci esnasındaki sohbetlerimizde, Füg’de gösterilen eserlerden birçoğunun performatif ve sağaltıcı bir üretim süreci olduğunu belirtmiştin. Özellikle Uçan Balon işinin iplerle oluşturduğu incelikli hacim izleyeni hayrete düşürüyor. Seramik, ahşap, terakota, kumaş gibi çeşitli materyallerle üretilmiş heykellerde bağlaç gibi kullandığın bir materyal var: ip. Bu ilişkilendirme ve bağ kurma arayışı mürekkep üzerine kağıt desenlerde de öne çıkıyor. Üretimlerinde ilişki kurma meselesine özel bir odağın var mı? Bu odağı materyaller üzerinden nasıl inceliyorsun?

B.B.: Odağım tamamen ilişki aslında, hem biçimsel hem içerik olarak. Kişiler-arası ilişki dinamiklerinin hangi durumlara ve eylemlere yol açtığını sorguluyorum; plastik yapıdaki elemanların ilişkisi de biçimsel olarak bu eyleme katılıyor. Örneğin desen yaparken koyduğum tek bir nokta, sonrası nasıl olacak, bunlar nasıl bir araya gelecek ve ne oluşturacak merakını ve kaygılarını başlatıyor. Yan yana gelme ve birbirini itme çatışması aslında... Tıpkı bir ilişkideki yakınlık-uzaklık dengesi gibi. Bir yandan da desenlerde ya da ip dokumalarında olduğu gibi, tekrar eden bütün eylemler benim için bir hayli sağaltıcı.

İpin bağlaç olarak kullanılması harika bir yorum. Aklıma yine klinik bir vaka örneği geliyor. Gelişim sorunları olan bir çocuk evdeki her şeyi birbirine iple bağlıyor. Çocuğun annenin artık onun bir parçası olmadığını kavradığı ve anneden ayrılmaya başladığı evrede bir geçiş nesnesi olur. Ya bir oyuncak ya bir battaniye, herhangi bir nesnedir bu. Çocuk nesneyi annesi yerine koyar ve ona bağlanır. Bah-

settiğim çocuğun da geçiş nesnesi ip ve bu, bağlanmayla ilgili patolojik bir duruma işaret ediyor. Çocukken iplerle hiç alakam yoktu ama şu anda gerçekten de bağlaç olarak kullanıyorum. Özellikle terakota işleri pişirmeden önce delik açıyorum ki ne olur ne olmaz, belki daha sonra ip geçirmek, bağlamak isterim. Karartma'daki delikler de bu yüzden.

Ayrıca ipi form oluşturmak için de kullanıyorum. Form oluşturmak için elverişli olacak son malzeme belki ama bu uğurda gösterdiğim çaba, evet, performatiftir. Uzun iplerle saatlerce atölyenin bir ucundan öbürüne hareket etmek, düğümleri çözmek... İşlerim yer yer kusurlu ve tamamlanmamış. İçerikleri de böyle zaten. Ruhsal olmamışlıklar ve acemilikler, kısacası bütün bu aksamalar işlerin yapısında da var. Belki bu yüzden yeni malzemelere el atıp acemilikler yaşamayı seviyorum. Burada önemli olan olmayacağını bildiğin halde gayret göstermekten vazgeçmemek.

N.K.: Yine Podium Zilberman'a katıldığın bölümde, üretimlerindeki etkisine değindiğin Doğu Anadolu gezisini biraz detaylandırılabiliriz isterim. Geziye dair gözlemlerinde arazinin kendi gerçekliğinden kaçışından bahsediyorsun. Eski Şehir işinin ve mürekkep desenlerin esinlendiği bu peyzajda taşların, dokuların ve yığıntılarla birlikte çukurların dikkatini çektiğini not ediyorsun. Doğu Anadolu peyzajında seni etkileyen ve iz bırakan ne gibi semboller oldu? Sergi tasarımı kapsamında, aydınlatılan ve gölgede kalan alanlarla yarattığın hacimler hangi izleri takip ediyordu?

B.B.: Doğu Anadolu peyzajı, karşılaştığım sosyal yaşantı olmasaydı aynı etkiye sahip olur muydu emin değilim. Tarihsel şiddetin arkeolojik kalıntıları bir yana, sosyal kalıntıları da mevcuttu. Orada uzun süre yaşamadığım için tespitlerim sosyolojik bir boyut taşıyor ama kısa gözlemlerim ve sezgilerim sayesinde bir fikrim oldu. Çok sarsıldım çünkü benim gerçeğimle oranın gerçeği hiçbir şekilde örtüşmüyordu. Akan zaman farklıydı her şeyden önce. Bir nevi kendi disosiyasyonumdan çıkıp dışarıda akan zamana adım attım, böylece içeriye gördüm. Orada arazi gerçeklikten kaçmıştı, evet, ama bir o kadar da göz önündeydi. Bütün bu gezi bana ayna tuttu.

Çelişkileri ve ortaklıkları fark etmek bana hareket cesareti veriyor. Bir durumun tek bir tarafı olmadığını anlıyorum ve bu durum katman katman açılıyor. Örneğin Van'da gördüğüm zorbalık izleri hem toplumsal hem de kişisel. Aile evinde gerçekleşen zorbalıkla sokaktakinin farklı olduğunu söyleyebilir miyiz? Zorbalık insanlık tarihinin hiç değişmeyen bir parçası ama özellikle Anadolu ve Ortadoğu ilk medeniyet merkezi ve bir geçiş coğrafyası olması nedeniyle binlerce yıldır zorbalığın da merkezlerinden biri. Kurban/zorba dinamiğini o kadar içselleştirmişiz ki yadırgamadan yaşıyoruz. Biraz da bu kayıtsızlığı "füğ" olarak yorumluyorum. Gerçekten neye maruz kaldığınızı ve bu durumdaki rolünüzü ancak füğ'den çıkınca görebiliyorsunuz.

Doğu Anadolu'yu romantize etmek istemiyorum, bambaşka bir yerde de aynı deneyimi yaşayabilirdim çünkü algılayan kişi benim. Zaten tam da bu yüzden çoğunlukla bir durumla karşılaştığımda bunun izdüşümlerini arıyorum. Hem kendimde hem başkalarında hem de toplumda.

>> **Naz Kocadere** İstanbul'da yaşayan ve çalışan bir küratör ve yazardır. Zilberman İstanbul'da program yöneticisi ve sanatçı temsilcisi olarak çalışıyor. İstanbul'a geri dönmeye önce, De Appel Amsterdam'ın düzenlediği Küratöryel Program (2019-2020) sonucunda, katılımcıları arasında olduğu matbu sergi "This may or may not be a true story or a lesson in resistance" Şubat 2021'de yayımlandı. Yakın dönemde üstlendiği küratöryel projeler arasında Amsterdam'da PuntWG'de "Avant Gardener" (2020) ve İstanbul'da Bilsart'ta "Hemhâl üzerine denemeler" (2019) bulunuyor. Naz, Asociación de Arte Útil platformunun ortaklığıyla SALT (2018), Öktem&Aykut (2014-2016) ve 13. İstanbul Bienali'nin (2013) sergi ve araştırma programlarının ekiplerinde görev aldı. Lisans eğitimini görsel iletişim tasarımında tamamladıktan sonra Naz, yüksek lisans derecesini İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Kültür Yönetimi Yüksek Lisans Programından aldı. Uluslararası Eleştirmenler Derneği (AICA) Türkiye üyesi olan Naz'ın yazıları Art Unlimited, Borusan Contemporary Blog, SALT Online Blog, Sanat Dünyamız ve Milliyet Sanat gibi matbu ve dijital kanallarda yayımlandı.

Footprints of “fugue”

Naz Kocadere
Başak Bugay

Meeting Başak Bugay’s work is akin to encountering evidence that vulnerability can be a (ironic but special) strength. You proceed uneasily and timidly, as if you have entered a secret and private space. Offering an invitation to introversion, this journey also encourages confrontation. Başak Bugay promises the visitor a psychological exploration experience in the *Fugue* exhibition at Zilberman. The mixed media sculptures and ink designs in the exhibition stage figures suspended in their inner worlds in purgatory, like dreams that are thought to be real. In addition to wood, rope and ceramics, the artist uses fabric that evokes covering, protection and privacy, and terracotta, historically reminiscent of archaeological figurines, in his sculptures. The sculptures are accompanied by ink patterns he produced in an abstractionist style inspired by landscape images. In the center of these multi-layered productions, it is possible to feel the wish of the individual to turn to his inner world in order to observe a significant change in society.

At this point, I find it meaningful to remind ourselves, our nature, to reconnect to the power of our nature, in other words, to be able to connect with who we are, as Pina Bausch, the pioneer of the Dance Theater movement, calls out “Dance, or we will lose...”. Making his valuable contribution to the catalog on the occasion of Başak’s creation, who connects with many disciplines such as psychology, theater and archeology, Dr. I would like to express our gratitude to Salman Akhtar for his striking text and thank Sami Özbudak for his sincere review.

In order to be ourselves under the sky and above the earth, Wishing to be equipped with the power of self-knowledge...

Naz Kocadere: During the preparation process of the *Fugue* exhibition, you benefited from readings in the fields of archeology and sociology. However, psychology is the main discipline you feed on in your artistic production. I would like to share an excerpt from the Art Proficiency thesis in which you examine the concept of Privacy in Visual Arts:

“Humans have sought ‘relationship’ since their existence and have found creative ways out of the contradiction of ‘to communicate or not to communicate’. Art production is one of such ways. The subject always exists with the other, at the same time holding the power to harm the subject.

“This might be why it is inevitable to hide, retrieve, or stay buried in a world of one’s own in order to have a relation object. It is not uncommon for visual artists to need a sheltered space physically and psychologically during the production phase.

“The work of art, which has found a dimension in privacy, carries the traces of the real self, but it is both hidden and manages to establish a relationship with the other. Like any relationship, the artwork is a meeting of privacies. The parties find each other through an object or situation in the intermediary experiential zone. For both, the assumption of the other makes the experience common.”

As per these notes from the conclusion of your thesis, which touch on the foundations of your artistic practice, can you talk a little bit about how your interest in psychology flourished?

Başak Bugay: It is, of course, something primarily about personal experience. Humans constantly change and life experiences lead to shifting one’s ground in order to find survival solutions. I myself tried to survive which I did with the help of psychology in part. First, I wanted to make sense of my environment. Questions of how, what, and why followed each other with a huge appetite for personality disorders, mental illnesses, and ultimately everything that makes a human being. I myself was included in this circle and started to examine my personality and actions, and therefore my art production. Then I learned that answering them was actually not crucial; they could have never been answered, and I just started enjoying the learning process.

Taking a new path in terms of art production and as a person came along together. Psychology and psychoanalysis gave me a whole new perspective. When you adopt the psychoanalytic thinking system, you come to interpret everything through those lenses. Psychoanalysis is a field of endless grays where there is no white and black. Grays are quite difficult to accept and ambivalence is the hardest thing for a person to bear. Maybe that’s why we want our rigid judgments not to be shaken, and we avoid it as far as we can.

Psychoanalysis is a field emerging from the clinic. It examines the ontology of conditions rather than exposing them. In this sense, cases can be both inspiring and shocking. Guntrip refers to a case in his book *Schizoid Phenomena, Object Relations, and The Self*: A woman often gets herself to sleep inside a chest at home in order to ease her worries, and one day she dies of suffocation. She actually does not aim to die, she rather desires to be reborn as healed from that chest. Such an acute need for retreat and privacy is tragic, of course. As you mentioned, I propose that artistic production can be interpreted as an anxiety-driven and security-oriented withdrawal. What is reborn there may not be the person herself, but the artwork which transforms into a tool to establish an ideal relationship with others. And what is better if the audience responds to this... Maybe that's why the artist is so fragile in front of the audience, taking personal their possible reactions to the work and paying so much attention. In fact, the audience also experiences a similar uneasiness, as if they were taking a test in face of the work and had to score high. Although both sides suffer from injury anxiety, when they meet, the pleasure is quite satisfying.

It is impossible to pinpoint the beginning of the artistic production process. Once it starts, everything gets intertwined and develops together just like the chemistry of the world. Therefore, making sense of the present through the past opens up an endless field of research. Reading pieces on archeology and evolution has also been a new beginning that has enriched my perspective. Actually, I'm still trying to make a psychological inference on these areas in terms of the evolution of the mind, or the reasons why civilizations have developed mental variations or disorders... It is possible to trace back most value judgments in today's world as such. On the other hand, it is terrifying that we are still repeating the same primitive patterns.

N.K.: The exhibition takes its name from the psychological term "fugue", which derives from the Latin "fuga" meaning "to fly". The phenomenon of the "dissociative fugue" that you are inspired by implies a kind of amnesia and the separation of the individual from the self or "flying away". On the one hand, the fugue is also a musical term. In music, a fugue is defined as a polyphonic (contrapuntal) compositional technique in two or more voices, built on a musical theme introduced at the beginning in imitation and which recurs frequently in the course of the composition.

On the other hand, can we think of fugue as a kind of variable airflow or oscillation in music and reality? I would like to talk about the oscillations, pits and heights, and the scenes that you set up as part of the exhibition landscape.

In the episode you talked at Podium podcast series, you said that you thought of the entire exhibition as a work that expresses a single story. From this point of view, could you elaborate on your connection with theater as well as exhibition and stage design?

B.B.: When the word "fugue" started to occupy my mind, I made a fugue list for myself and started listening. My intention was not specifically to establish a connection with music, but I wanted to understand what the term corresponds to in music. As you said, creating a rhythm with pits and heights on a theme... It is a great analogy to make between pits and heights in fugue and the pit that formed the first ideas of this exhibition. Yes, the initial idea was pits. The experience I had in an area where only pits existed which, 100 years ago, were actually hundreds of houses making up a city has led me to this theme. We say "flying", right? These houses were gone, they flew! I still have not grasped the nature of such annihilation. It took me a whole day to drive and stop and look at those pits under the changing daylight. There were piles of stones in places, which made no sense, and this created a rather dramatic effect. As of the beginning, I thought of the exhibition as a stage, so I thought around such questions as how to provide that perspective, how to properly use the effect of light, whether or not to fill in the holes or, if yes, how. That is why I always looked at the ground for exhibition design and preferred not to use a pedestal to exhibit the works that I composed as a group.

Theater, performance arts and the stage in general have effects and possibilities that make me envious, I suppose. I am fascinated by shows that are able to demolish the barriers of a closed box spreading to alternative areas, skillfully using new media, where body and voice are prominent rather than language. It is a field that is so close to the audience and, on the other hand, has higher social diversity compared to ours. In this sense, I can say democratic interaction is more powerful there. As a viewer, I want my artwork to establish a relationship with the audience similar to the one I have had with those shows. I think I have, up to a point, succeeded in doing so with this exhibition: I invite the audience to a performative space. How this experience will be shaped is up to the person getting inside.

N.K.: In our conversations during the installation process, you mentioned that creating many of the works displayed in Fugue has been performative and therapeutic. In particular, the tactful volume created by the ropes of the Flying Balloon astonishes the audience. You use rope as a connecting element, a conjunction, in sculptures produced with mixed materials such as ceramic, wood, terracotta and fabric. This search for association and bonding also comes to the fore in your ink-on-paper patterns. Do you particularly focus on relationship building in your productions? How do you examine this focus on materials?

B.B.: My focus is entirely on relationships both in terms of form and content. I question what kind of situations and actions are caused by the dynamics of interpersonal relationships. In addition, the relationship of the elements in the plastic structure participates in this action formally. For example, a single point I make while drawing patterns triggers my curiosity and anxiety about what happens next, how they

come together and what they form. It's actually the conflict of coming together and pushing out each other... Just like the balance between vicinity and distance in a relationship. All repetitive actions, such as drawing patterns or weaving threads, are so therapeutic for me.

Using threads as a conjunction is such a great comment. Again, a clinical case comes to mind: A child with developmental problems is stringing together everything in the house. Children need a transitional object at the stage when they realize the mother is no longer a part of them beginning to separate from her. Either a toy, a blanket, or any object. They replace the object with mother and attach to it. The transitional object of the kid with developmental problems happens to be the thread, and it points to a pathological situation in terms of attachment. As a kid, I had nothing to do with threads, but now I do use them as a conjunction. Especially before I cook terracotta works, I make holes just in case, because later I may want to reeve or connect them with a thread. Hence the holes in *Blackout*.

I also use thread to create forms. It may be the last material that suits to creating form, but the effort I make for this cause is itself performative. Moving from one end of the workshop to the other for hours with long threads, untying the knots... My work is quite flawed and unfinished because that's the content. Spiritual unregeneration and inexperience, all disruptions in short are visible in the structure of the works. Maybe that's why I like to get hands-on with new material and work with lack of experience. The important thing here is to not stop trying even though you know it won't lead to anything.

N.K.: I would like to elaborate on your Eastern Anatolia trip, which you mentioned at the Podium Zilberman episode, the influence of your productions. In your observations of the trip, you talk about the escape of the land from its own reality. You note that you got inspired by the landscape to create your work entitled *Old Town* as well as ink patterns in terms of stones, textures and piles, and pits. What kind of symbols have influenced you and left a mark on you in the landscape of Eastern Anatolia? What traces do the volumes you create with light and shadow follow in your exhibition design?

B.B.: I am not sure if the landscape of Eastern Anatolia would have had the same effect had it not been for the social life I encountered. Aside from the archaeological remains of historical violence, there were also social traces. My depiction is not sociological, since I haven't lived there long enough, but I got an idea through short observations and intuitions. I was so shaken because my reality and the reality of that place did not coincide at all. First of all, the time flow was different. In a way, coming out of my own dissociated state, I stepped into the time flowing outside, thanks to which I saw inside. It's true that the land had escaped reality there, but it was also quite visible. The trip has been a mirror for me as a whole.

Recognizing contradictions and commonalities gives me courage to act. I realize that there is not only one side to a situation, and this unfolds layer by layer. For example, the traces of bullying that I saw in Van are both social and personal. Can we say that bullying in the family house is different from the one on the streets? Bullying is an unchanging part of human history, but especially since Anatolia and the Middle East are the first centers of civilization and transitional geographies, they have also been one of the centers of bullying for thousands of years. We have internalized the victim/bully dynamic so much that we live without finding it strange. I interpret this indifference as a “fugue”. Only when you come out of the fugue can you see what you have really been exposed to and what your role has been in this situation.

I refrain from romanticizing Eastern Anatolia. My experience could have been the same at a different place, because the perceiver is me. That’s exactly why when I encounter a situation, I look for its projections. On me, on others, and on the society.

>> **Naz Kocadere** is a curator and writer. She works as program manager at Zilberman Gallery, Istanbul. Prior to her relocation back to Istanbul, between September 2019–June 2020, as one of the selected six participants, she attended the Curatorial Program (2019–2020) at de Appel Amsterdam and on early February 2021 launched the final outcome *This may or may not be a true story or a lesson in resistance*, an exhibition in print. She curated “Avant Gardener” at PuntWG, Amsterdam and “Meditations on self-togetherness” (2019) at Bilsart, Istanbul in 2020. Naz took part in the teams of exhibition and research programs in SALT (2018), Öktem&Aykut and the 13th Istanbul Biennial (2013). Having her background in visual communication design, she received her masters degree at the Cultural Management Program at Istanbul Bilgi University. A member of AICA Turkey, her writings appeared in *Borusan Contemporary Blog*, *Sanat Dünyamız* and *SALT Online Blog* among others.

Eski şehir (Old city), 2021
Terakota; 24 adet çömlek ve 350 adet suret figürü
Terracotta; 24 pots and 350 face figures
Değişken boyutlarda / Variable dimensions

Füg

Ahmet Sami Özbudak

Karanlığın dansı olur mu diye bir soru sorsak? Benim için cevap “Işığa bağlıdır,” olur. “Mu acaba...” diye de şüpheyle içime bakarım. Karanlığın dans ettiğini göremeyiz, çünkü bir karanlığın içindeyizdir o an, peki ya dansı hissederseniz? Hissetmek tek gerçekliktir. Görünen her şey kaybolabilir ama his bizde kalır, kalbimizin sonsuz sakinidir hissetmek. Başak Bugay’ın *Füg* sergisi tam anlamıyla bir hisler geçidi. İlk ziyarette hissettiklerim köpüren bir şelale gibi ağızından çıkacak gibi oluyor. Şöyle bir tasvir yapabilirim; konuşmaya başlayınca ağızınızdan bulutların çıktığını hissediyorsunuz. En azından benim gibi bir şehir yorgunu için yarattığı his bu. *Füg*’ü gören herkeste benzer hisler uyanacaktır, kimisinde bulut yerine sigara dumanı olabilir, ya da sis, belki de deniz köpüğü...

Sanki *Füg*’de gördüğünüz her şey sizin bakışınızla yeni bir biçim alıyor. Görüş açınız ve hisleriniz sanatçının heykellerini yeniden yaratıyor. Bir işin gücü de bu olmalı sanırım. Yapanın ve bakanın gözünün müşterek bir alanda buluşup ortak bir eser üretmesi. *Füg*’deki heykelleri gören herkes kendi dünyasından bir hikâyeyle tamamlayacak gördüğü eseri. Bu vaat boşuna değil, siz de fark edeceksiniz ki birçok zihin ve bellek ortak bir dilin etrafında buluşuyor bu eserlerin karşısında.

Serginin en aydınlık kısmına yerleşmiş olan kafa heykellerinin olduğu bölümü gezince yukarıda kurmaya çalıştığım şiirsel cümlelere bir anlam vereceksiniz. Ki bu bölümün adı “Eski Şehir”. Orada göreceğiniz her kafa için bir hikâyemiz vardır elbette ama hepimiz uzaktan o yerleştirmeye baktığımızda ortak bir şey hissedeceğiz, onca farklı bakış açısına ve hikâyeye rağmen. Bir de “Eski Şehir” Urfa, Mardin, Adıyaman gibi Güneydoğu şehirlerine alçak irtifadan bir uçuş vaat ediyor. Güneydoğu’nun kanlı ve savaş dolu atmosferine bir bebek evinden bakıyorsunuz. Kastım şu. Barbie bebeklerin şekerleme gibi evleri vardır ya, hayat ne denli naif ve tatlı algılanır o evlerde. Bu hissin tam tersi. Naiflik baki ama acı sosuyla servis edilen bir bebek evi gibi “Eski Şehir”. Bir yanı zorla çocuk bırakılmış biz bu coğrafyanın insanları için yasaklı bir oyuncak sanki. Taş üstünde taş bırakmayan öfkenin çocuksu izdüşümü...

Söze karanlık tanımıyla başlamıştım ya, *Füg*’ün insanlarını bu denli canlı ve hisli kılan şey de ışığın karanlığın oyunu. Bu yerleşim kurgusuyla onların etrafımızda döndüğünü ve sergiyi gezen bizlere dönüştüğünü hissediyoruz adım adım.

Yokuş (Slope), 2021 detay/detail

Misal “Yokuş” isimli eser “Çağımızın sendeki ağırlığı bitsin istiyorsan, yerçekimininden kurtulmalısın,” diye bağıyor. En azından ben böyle hissediyorum. “Yerçekimi bizi mahkûm ediyor,” diyorum. Tam bu noktada Başak Bugay’ın eserle ilgili söylediklerine bakıyorum. “Bulunduğu zeminin yokuşlu yapısında bocalayan birey yüklendikleriyle birlikte gerçeklikten kopar ve havada asılı kalır.” Bu cümleye şaşırıyorum. Çünkü yukarıda bahsettiğim ruhsal akrabalığın altını bu şekilde çizmiş oluyoruz izleyen ve yapan olarak.

Yolculuğumuzun diğer durağı “Saat Yirmi”. Benim için bu eser yalnızlığı ve umutsuzluğu temsil ediyor. Umutsuzluğun ana kaynağı ise her gün duyduğlarımız. Başak Bugay “akşam haberlerindeki televizyon anonsları”na gönderme yapıyor bu eserle. Sanatçı ve izleyen arasındaki ortak his burada da kendini gösteriyor.

Benim için en sarsıcı parçalardan birisi “Uçan Balon” oluyor. Aslında bir buluşmaydı bu benim için. Sandalyede iplerle tasvir edilmiş lime lime bir beden ve bir kafa. O kafanın hizasına gelince aynaya bakmış gibi hissettim. Ve bedenimdeki çözülme de o an fark ettim, kollarımın bacaklarımın iplik iplik çözülüp bir

sandalyede çaresizce yer çekimine meydan okuduğunu duyumsadım bedenimde. Ölümün ve hayatın çarpıcı bir ilişkisiydi, dağılmış beden ve ayakta kalmayı başarabilmiş düşünce ve hatıralar. Bugay ise bu eserle zihnin uçup gitmesine izin veriyor, ama ben zihnimden önce bedenimin hissini kaybettim bu eserin önünde.

Çocukluğuma ait bir pencere, “Ne Gülüyorsun?” isimli eser. Oyuncak bebeklerin gömüldüğü bir mezarlık ama kasvetli bir yer değil. Sanki doğru bakarsanız canlanacaklar, gülümseyecekler ve o gün yani bu sergiyi gezdiğiniz gün ihtiyacınız olan o cümleyi size söyleyecekler.

Karanlığın dansını hissettirdi Füg bana. Bu karanlığa rağmen umut verdi. İyi ki bu coğrafya, dedim, iyi ki bu hislerle büyümüşüm, diye fısıldadım kendime. “Füg” uçmak sözünden türemiş, bu yazıyı yazarken ve kelimelerle boşuşurken ayaklarımın yerde olmadığını hissediyorum. Gökyüzünde karanlığın içinde yüzüyorum, bedenim iplik iplik yeryüzüne doğru savruluyor. Ve ben bu hissi çok seviyorum. Çözülmeğin dünyanın en büyük özgürlüğü gibi geliyor.

>> **Ahmet Sami Özbudak** İstanbul’da yaşayan ve çalışan bir tiyatro yönetmeni, oyun ve roman yazarıdır. Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arşivcilik Bölümü’nde tamamladı. 2013 yılında GalataPerform prodüksiyonuyla sahnelenen “İz” isimli oyunu ile Avrupa’nın prestijli ödülleri arasında sayılan Heidelberg Stückermarkt Avrupa Genç Yazar Ödülü’nü aldı. Yazarın, “Masturi Kabare” isimli romanı 2014 yılında Artemis Yayınları’ndan yayımlandı. Özbudak’ın yazarlığını üstlendiği Afife Jale ve Bedia Muvaahhit’in hayatını konu alan “Hayal-i Temsil” isimli oyun, 2015 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları repertuarında seyirciyle buluştu.

Yazımını ve sahneye uyarlanmasını üstlendiği oyunlar arasında “Kar Küresinde Bir Tavşan” (ikincikat, 2015-2016 sezonu); “Romeo ve Juliet” (Nilüfer Belediyesi, Bursa, Türkiye, 2016-2017 sezonu); “Sherlock Hamid” (Bakırköy Belediye Tiyatroları, İstanbul, Türkiye, 2017-2018 sezonu); “Mutluyduk Belki Bugüne Kadar” (TwoTwo Production, 2017-2018 sezonu); “Red Speedo” (TwoTwo Productions, Pera Palas Hotel, İstanbul, Türkiye, 2018); “Meçhul Paşa” (Tiyatro Adam, İstanbul, Türkiye, 2018); “Süleymankurt” (Berlin Maksim Gorki Tiyatrosu Studio R, Almanya, 2018); “Klan” (Tebdil-i Mekan prodüksiyonu, 2019-2020 sezonu); “Comidas” (Yolcu Tiyatro prodüksiyonu, İstanbul Tiyatro Festivali, Türkiye, 2020); “Yel” (Fringe Ensemble tiyatro grubu Bonn, Almanya, 2021) bulunur.

Fugue

Ahmet Sami Özbudak

What if we ask whether darkness can dance? I would answer, “Depends on the light”. And I would start searching within myself if it were true. We cannot see the darkness dancing, because we are in the dark at that moment, but what if we feel the dance... Sometimes feeling is the only reality. All that appears may disappear, but the feeling remains with us. Feelings are the eternal inhabitant of our heart. Başak Bugay’s exhibition Fugue is a parade of emotions. The feelings I had during the first visit are like a waterfall that overflows my mouth. I can depict it like this. You start talking and you feel clouds coming out of your mouth. At least that’s the feeling it creates for someone suffering from city-fatigue like me. Everyone who sees Fugue will have similar feelings. For some, the cloud will be replaced by cigarette smoke, or a mist, perhaps a sea foam...

It is as if everything you see in Fugue takes a new form as to your perspective. Your perspective and feelings recreate the artist’s sculptures. I suppose that’s the power of an artwork. The eye of the creator and the beholder meet at a common place producing a common work in collaboration. Everyone who sees the sculptures in Fugue will complete the work they see with a story from their own world. This promise is not in vain, you will also realize that minds and memories come together to meet around a common language before these works.

You will understand the poetic sentences I formed above when you visit the section with the head sculptures located in the well-lit part of the exhibition. That part is called “Old Town”. You must have a story for each head you see there, but looking at that installation from afar, some common feeling will come to us, despite all different perspectives and stories. Also, the “Old City” promises a low-altitude flight to southeastern cities such as Urfa, Mardin, and Adıyaman. You look at the bloody and war-torn atmosphere of the Southeast from a doll’s house. My point is, Barbie dolls have candy-like houses, you know, how naive and sweet life is perceived in those houses... What you feel is the opposite. Naivety remains, but “Old Town” is like a dollhouse served with hot sauce. It is like a forbidden toy for us as the people of this geography whose inner child has been forced not to grow up. The projection of a childlike anger that levels to the ground.

I started with a definition of darkness, but what makes the people of Fugue so alive

Saat yirmi (Twenty o'clock), 2021

and effective is the interplay between the light and the dark. Thanks to the setup, we feel that they revolve around us and gradually become us who visit the exhibition.

For example, the work called “Slope” shouts “Get rid of gravity if you want to escape the weight our age imposes on you.” At least that’s how I feel. “Gravity dooms us,” I say. At this point, I look at what Başak Bugay has to say about the work. I am not surprised by this sentence, “The individual who falters in the hilly structure of the ground gets disconnected from reality because of her burdens and is left hanging in the air”. This is how we underline the spiritual kinship I mentioned above, as watchers and performers.

The other stop of our journey is “Twenty O’clock”. For me, this work represents loneliness and despair. The main source of hopelessness is the things we hear every day. Başak Bugay, on the other hand, refers to “TV announcements in the evening news” with this piece. The common feeling between the artist and the viewer is evident here as well.

One of the most shocking pieces for me is “Flying Balloon”. It was actually a contiguity for me. A head and a betrothed body depicted by ropes on the chair. When I looked at the head standing beside it, I felt like I was looking in the mirror. And that’s when I realized the disintegration in my body, my arms and legs unraveling thread by thread and helplessly defying gravity in a chair. It was a striking relationship between death and life, the scattered body

and the surviving thoughts and memories. Bugay allows the mind to float away with this piece, but it made me lose the sense of my body even before my mind had a chance to fly out.

A window from my childhood is the work entitled “Why the laugh?”. A cemetery where dolls are buried, but not a dreary place. It is as if you can stare the right way, they will come to life, smile at you and say the sentence you need to hear that day, that is, the day you visit this exhibition.

Fugue made me feel the dance of darkness. Despite the darkness, it gave me hope. I told myself “Happy to be born in this geography”; I whispered to myself “Happy that I grew up with such feelings”. Fugue is derived from the word to fly, and as I write this article and play with words, I feel my feet are off the ground. I am floating in the dark sky while my body is getting thrown thread by thread towards the earth. And I love this feeling. Unraveling feels like the world’s greatest freedom.

>> **Ahmet Sami Özbudak** is a theatre director, playwright and novelist based in Istanbul. He completed his undergraduate education at Istanbul University, Faculty of Literature, Archiving Department. In 2013, he received the prestigious Heidelberger Stückemarkt European Young Writer Award with his play “İz” staged by GalataPerform production. His novel titled “Masturi Cabaret” was published by Artemis Publication in 2014. The play “Hayal-i Temsil”, which is part of the project of Afife Jale and Bedi Muvahhit, written by Özbudak, met with the audience in the repertoire of the Istanbul Metropolitan Municipality City Theaters in 2015.

Among the plays he has written and adapted for the stage are “Kar Küresinde Bir Tavşan” (ikincikat, 2015–2016 season); “Romeo and Juliet” (Nilüfer Municipality, Bursa, Turkey, 2016–2017 season); “Sherlock Hamid” (Bakırköy Municipal Theaters, Istanbul, Turkey, 2017–2018 season); “Mutluyduk Belki Bugüne Kadar” (TwoTwo Production, 2017–2018 season); “Red Speedo” (TwoTwo Productions, Pera Palas Hotel, Istanbul, Turkey, 2018); “Meçhul Paşa” (Tiyatro Adam, Istanbul, Turkey, 2018); “Suleymankurt” (Berlin Maxim Gorki Theater Studio R, Germany, 2018); “Klan” (Tebdil-i Mekan production, 2019–2020 season); “Gomidas” (Yolcu Theater production, Istanbul Theater Festival, Turkey, 2020); “Yel” (Fringe Ensemble theater group Bonn, Germany, 2021).

Afenfosfobi (Aphenphosmophobia), 2021
Ahşap, kumaş, terakota / Wood, fabric, terracotta
36 x 18 x 35 cm

Uçan balon (Air Balloon), 2021
Ahşap, kumaş, elyaf, ip, keçe, terrakota, yağlıboya
Wood, fabric, fiber, string, felt, terracotta, oil pain
88 x 38 x 55 cm

Yokuş (Slope), 2021
Kumaş, elyaf, terakota, seramik
Fabric, fiber, terracotta, ceramic
237 x 50 x 80 cm

Ben henüz ölmedim (I'm not dead yet), 2021
Erik ağacı, kumaş, dantel örgüsü, gözlük, terakota, yağlıboya
Plum tree, fabric, lace mesh, glasses, terracotta, oil paint
141 x 71 x 60 cm

Ne Gülüyorsun? (Why the laugh?), 2021
Havayla kuruyan hamur, kumaş, ip, ahşap, led ışık, yağlıboya
Air dry clay, fabric, string, wood, led light, oil paint
71 x 43 x 66 cm

Karartma

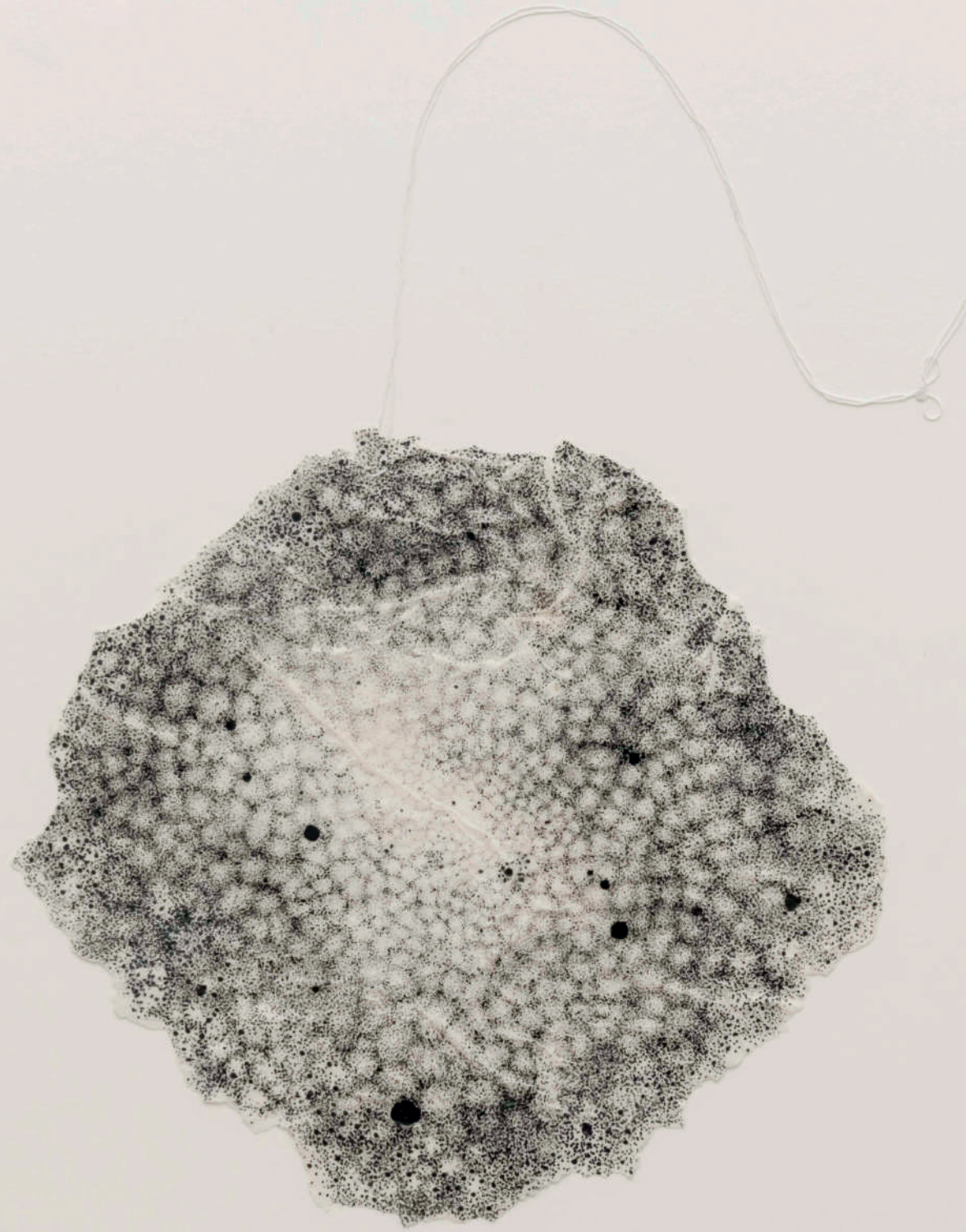

Karartma (Blackout), 2021
Terakota, yağlıboya, stoneware
Terracotta, oil paint, stoneware
11 x 36 x 115 cm

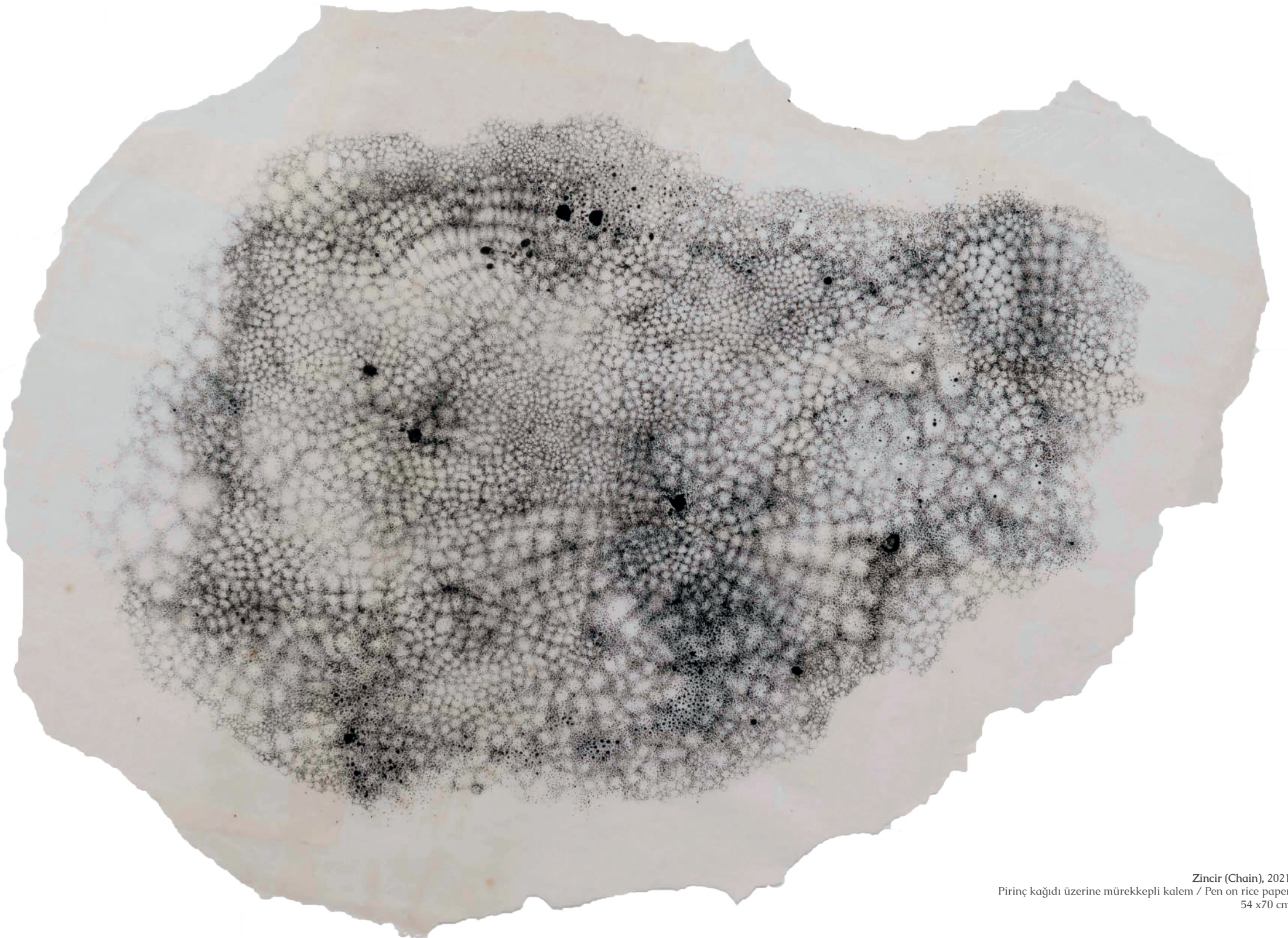

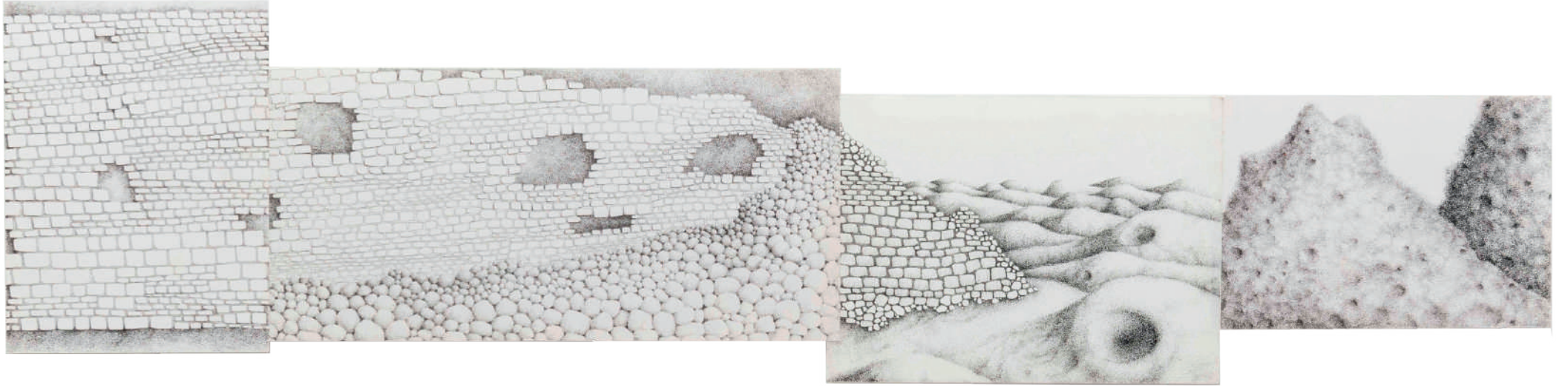

Zincir (Chain), 2021
Pirinç kağıdı üzerine mürekkepli kalem / Pen on rice paper
54 x70 cm

Başak Bugay çalışmalarında özneye ait ruhsal yapılanmaların, kolektif bilinçdışıyla ilişkisini temsil etmenin yollarını araştırır. Geniş malzeme kullanımını ironik bir anlatım ile birleştirerek çocukluk travmaları, inkar ve savunma mekanizmaları, uyku / ölüm gibi konuları çalışmalarında ön plana çıkarır. Malzeme ve süreçle organik olarak gelişen çalışmalarına “oyun” olarak bakan Bugay, üretim sürecini kumaş, elyaf, sıva, terakota gibi malzemelerle çalışarak oluşturur. Dış dünyaya kapalı, soyutlanmış, kendini hapsetmiş ve kendi mahremiyeti içinde izleyiciyle doğrudan ilişki kurmayan figürleri, sert ve kimliksiz gözükmelerine rağmen bir yandan huzurlu ve tanıdıklırlar. Bugay, mahremiyet barındıran mekanlarda hap-solmuş saklı öğelerin keşfedilmesini, figürlerin mahremiyetlerinin ihlal edilmesini ve tekinsiz, örtük öykülerin tamamlanmasını izleyiciye bırakır. Çalışmalarındaki mekanlar ve figürler güvenli ve sıcak olduğu kadar saldırı ihtimalini de içlerinde bulundurlar.

In her works, **Başak Bugay** explores ways to represent the relationship between the psychic constructions of the subject and the collective unconscious. Using a wide range of material and an ironic discourse, she puts forth themes like childhood traumas, denial and defense mechanisms, and sleep/death. Taking her relationship with material and process as organic, Bugay's production process is shaped through the use of materials of fabric, fiber, plaster, and terracotta. Cut off from the outside world, isolated, confined to their own space the figures in their privacy do not directly interact with the audience. These figures are tough and distant and at once peaceful and familiar. Bugay lets the audience figure out the hidden elements trapped in these spaces of privacy, breach into their secrecy and complete their uncanny and hidden stories. Although seeming safe and warm, the environments and figures in her works contain the possibility of an attack.

Başak Bugay

d. 1979, İstanbul, Türkiye
İstanbul'da yaşıyor ve çalışıyor.

EĞİTİM

- 2019 Sanatta Yeterlilik Programı, Resim Bölümü, Mimar Sinan Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi
2006 Yüksek Lisans, Resim Bölümü, Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar
Fakültesi, İstanbul, Türkiye
2002 Lisans, Resim Bölümü, Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar
Fakültesi, İstanbul, Türkiye

KİŞİSEL SERGİLER VE SUNUMLAR

- 2022 Füg, Zilberman İstanbul, Türkiye
2018 Saklanmak Keyiftir, Milli Reasürans Sanat Galerisi, İstanbul, Türkiye
2015 Bebe, Sanatçı stüdyosu, İstanbul, Türkiye
2010 Denge, Ziraat Bankası Tünel Sanat Galerisi, İstanbul, Türkiye

SEÇİLMİŞ KARMA SERGİLER

- 2021 Karşı Pencere, küratör: Melike Bayık, KOLİ Art Space, İstanbul, Türkiye
2019 Dancing Into One, küratör: Ezgi Yıldız, March Art Project organizasyonu
ile, Yuvakimyon Rum Kız Lisesi, İstanbul, Türkiye
2018 Büyük Resim, Amnesty International organizasyonu ile, DEPO, İstanbul,
Türkiye
Kesik ve Çukur, küratör: Ezgi Yıldız, Uniq Gallery, İstanbul, Türkiye
Otelde Bir Gün, Zilberman Gallery, İstanbul, Türkiye
2015 Bu Benim de Aklıma Gelmişti, Kargart, İstanbul, Türkiye
2012 Zaman Aşımı, Karşı Sanat – Ada Sanat, İstanbul, Türkiye
Hayvan, Tophane-i Amire Kültür ve Sanat Merkezi, İstanbul, Türkiye
2011 Diyarbakır Hapishanesi Ne Yana Düşer, Karşı Sanat, İstanbul, Türkiye
Öyle mi?, Tophane-i Amire Kültür ve Sanat Merkezi, İstanbul, Türkiye
2010 Figüratif, Alan İstanbul, İstanbul, Türkiye
Artist 2010, İpek-Ahmet Mery Koleksiyonerler Onur Ödülü Sergisi,
İstanbul, Türkiye
Yüzyılın Sergisi: Ziraat Bankası Koleksiyonu, Cer Modern, Ankara,
Türkiye

b. 1979, İstanbul, Turkey
Lives and works in İstanbul, Turkey

EDUCATION

- 2019 Phd, Painting Mimar Sinan University of Fine Art, İstanbul, Turkey
2006 MFA, Painting, Mimar Sinan University of Fine Arts, İstanbul, Turkey
2002 BFA, Painting, Mimar Sinan University of Fine Arts, İstanbul, Turkey

SOLO EXHIBITIONS AND PRESENTATIONS

- 2022 Fugue, Zilberman İstanbul, Turkey
2018 It's a joy to be hidden, Milli Reasürans Art Gallery, İstanbul, Turkey
2015 Doll, In the studio of the artist, İstanbul, Turkey
2010 Balance, Ziraat Bank Art Gallery, İstanbul, Turkey

SELECTED GROUP EXHIBITIONS

- 2021 Karşı Pencere, curator: Melike Bayık, KOLİ Art Space, İstanbul, Turkey
2019 Dancing Into One, curator: Ezgi Yıldız, organized by March Art Project,
Yuvakimyon Rum Kız Lisesi, İstanbul, Turkey
2018 The Big Picture, organized by Amnesty International, DEPO, İstanbul,
Turkey
The Cut and The Pit, curator: Ezgi Yıldız, Uniq Gallery, İstanbul, Turkey
A Day at Hotel, Zilberman Gallery, İstanbul, Turkey
2015 Bu Benim de Aklıma Gelmişti, Kargart, İstanbul, Turkey
2012 Statutory Limitation, Karşı Sanat – Ada Sanat, İstanbul, Turkey
Animal, Tophane-i Amire Culture and Art Center, İstanbul, Turkey
2011 Where is Diyarbakır Prison, Karşı Sanat, İstanbul, Turkey
Is-it?, Tophane-i Amire Culture and Art Center, İstanbul, Turkey
2010 Figurative, Alan İstanbul, İstanbul, Turkey
Artist 2010, İpek-Ahmet Mery Collectioners Honourable Reward
Exhibition, İstanbul, Turkey
Exhibition of the Century, Ziraat Bank Collection, Cer Modern, Ankara,
Turkey

Imprint

Başak Bugay

füg | fugue

Zilberman | Istanbul

16.12.2021–12.02.2022

Metin/Text: Salman Akhtar, Ahmet Sami Özbudak, Naz Kocadere, Başak Bugay

Çeviri/Translation: Zeynep Nur Ayanoğlu

Düzeltili/Proofreading: Naz Kocadere, Zeynep Nur Ayanoğlu

Fotoğraflar/Photos: Kayhan Kaygusuz, Başak Bugay (4–9, 32–33)

Tasarım/Design: Gürem Özcan

Baskı Evi/Printing House: A4 Ofset

Sergi üretimindeki destekleri için Zilberman ekibi program yönetiminde Naz Kocadere ve projeksiyon uygulamada Elifsu Dağdeviren, Gizem Demirçelik, Melis Golar, Gürem Özcan, Eren Kondul, Fatih Aydın, Selen Suntay'a; Müge Arslan, Bengi Bugay, Sare Atasoy, Tayfun Erdoğmuş, Andréas Lang, Ayten Turanlı'ya; podcast yorumları için Zeynep Nur Ayanoğlu, İsmail Gezgin ve Berfin Zenderlioğlu'na; sergi kataloğundaki yazıları için yine Naz Kocadere, Ahmet Sami Özbudak ve benim için kıymeti paha biçilmez yorumlarıyla Salman Akhtar'a teşekkür ederim.

In recognition of their support in the exhibition production process, I would like to thank the Zilberman team, Naz Kocadere in program management, and Elifsu Dağdeviren in her efforts in execution of the projection, Gizem Demirçelik, Melis Golar, Gürem Özcan, Eren Kondul, Fatih Aydın, Selen Suntay; Müge Arslan, Bengi Bugay, Sare Atasoy, Tayfun Erdoğmuş, Andréas Lang, Ayten Turanlı; Zeynep Nur Ayanoğlu, İsmail Gezgin, and Berfin Zenderlioğlu for their comments in the podcast; Naz Kocadere, Ahmet Sami Özbudak for their articles in the exhibition catalogue and Salman Akhtar, for his meaningful and priceless comments.

Bu katalog 16 Aralık, 2021 - 12 Şubat, 2022 tarihleri arasında Zilberman Galeri tarafından düzenlenen, Başak Bugay'ın Füğ adlı sergisi için 500 adet basılmıştır. Tüm yayın hakları saklıdır. İzin almadan çoğaltılamaz, yayımlanamaz, dağıtılamaz.

This catalogue is printed 500 copies for Başak Bugay's exhibition titled Fugue organized by Zilberman Gallery December 16, 2021 - February 12, 2022. All rights reserved. This catalogue cannot be copied, re-printed or distributed without the permission.

© 2022, Zilberman, Başak Bugay